

হুইয়েন লানপাউ
ইয়াই, সেপ্টেম্বৰ ০৭, ২০১৮, ইম্ফাল
৪২ শ্বৰা চহী, ১৬৫শ্বৰা মশীং

মণিপুৰদা প্লাষ্টিক পোল্যুসন

লৈঙাকসু, মীয়ামসু ৰাখল তৱকপদা মণিপুৰদি লোইৱগনি

প্ৰাষ্টিকনা মীওইবা ঐথোয়দা পীৱিৰা কান্নবাসি মপান নাইদে হায়বা য়াই। অদুবু, ঐথোয়না পৰম চুমদনা প্ৰাষ্টিকী পোংলমশিং শীজিন্নমনা মৱম ওইৱদুনা মালেমগী মফম পুন্নমজ্ঞা প্ৰাষ্টিক পোল্যুসনগী ৰাফম অসি লাকই। মমল হোঙৰবা অমসুং য়ান্না পানা চিংথোক্ৰগা শীজিন্নবা য়াবা মৱন্না শেল ইচঙ চঙদনা চান-থৰুবগী পোং হাঙ্গা, পোং-চৈ পুথোক-পুশিনগী বেগ শেশ্বা, থৰুনবা ঈশিং হায়বদি পেকেজ্জ দিক্ৰিঙে ৰাটৱ হাঙ্গা য়াওনা হীৱম কয়ামৰুফদা প্ৰাষ্টিক শীজিন্নৱি। মীয়ান্না পোং-চৈ পুথোক-পুশিন তৌবদা ঝাইদগী নুংঙাইৰা খাউ হায়বা তাৱগনি পোলিথিন বেগনা ওইৱি। পোং-চৈ হাঙ্গদা চুশিন্দৰা, য়ান্না য়াঙৰা অমসুং মপাঙ্গল কনবনা মৱম ওইৱগা মীয়ান্না অসিগুম্বা মখলগী খাউ অসি শীজিন্নবনি হায়না লৌবসু য়াই। মসিগীসু মথক্তা প্ৰাষ্টিক খাউ অমগী মমল লূপা ১ য়ৌনা চিৎদৰা মৱন্নাসু পোং য়োল্লিৰা কঙাবুনা মঙেদ্পদী লৌৱিৰা পোংলম অদু হাঙ্গদা খুৎদোংচাহল্লি। অমৱোদা, প্ৰাষ্টিকী পোংলমশিং অসি ঈশিংদা তাশিল্লগসু তুমদৰা, লৈবাক লৈহাওদা তিল্লগসু তুমদৰা, নুংশিংনা হুমদুনা মফম অমদগী মফম অমদা কোইপু পুদুনা চংলগা তাহ্নীংদৰা মফমদা তাশিনখিবগী নুংশা-খীনিংঙাই ওইবা পোংলম অমসু ওইৱি। মতম অমদা মহী ওইবা পোংলমশিং গ্লাসতা হাঙ্গদ্বসু হৌজিত্তি প্ৰাষ্টিক বোটুলনা মহৎ শিনত্ৰে। ফভে হায়না ইন্দিয়া গভৰ্গমেন্টনা ফনা য়ান্না হায়জৱগসু লৈবাক অসিগী ফাৰ্মাকোলোজিগী থবক তৌৱিবশিংনা হীদাক-লাংথক হাঙ্গগী ফৰবা পোংলমসি প্ৰাষ্টিক বোটুলনা ওইৱি। হৌজিত্তি লিক্ৰিদা পোং হাঙ্গা খেংনৱক্ত্ৰে। লিক্ৰিসু অদুমঙাই তুন্না গুদমৰা পোংলমশিংগী মনুংদা অমনি। অদুবু প্ৰাষ্টিক্কা পাক শন্না শীজিন্নদৰা মৱন্না মসিনা পীবা চৈথেংদুদি ঐথোয়না খঙৰা গুদমবৰ্গী ৰানি। পুন্নমক অসি য়েংলুৱগা প্ৰাষ্টিকসু নংতৰা লিক্ৰিসু নংতৰা য়ান্না লায়না মাঙহনৰা য়াবা, ঐথোয়গী অকোয়বগী ফীভমদা শোকহল্লোইদৰবা মখলগী পোংশক অমনা মহৎ শিনৰা য়াত্ৰা হায়বসি হৌজিত্তগী হৌনা খননৰা মতম য়ৌৱে। চাউখংলৰা লৈবাককশিংদি প্ৰাষ্টিকী পোংলমশিং শীজিন্নখিত্ৰে। মদুগী মহৎতা পোং অমা লৈবাক চংপদা চেনা শাৰা খাউ হাঙ্গা নংত্ৰগা হুমদগী চেণী খাউ পূবগী চংবনী লৈৱে। তঙাইফদ্ৰগদি ঐথোয়না যুমদগী ফিনা শাৰা নংত্ৰগা ইনভাইৱনমেণ্টতা শ্লোক্ৰোইদৰা মখলগী খাউশিং শীজিন্নৱগা পোং-চৈ লৈবগী চংবনী লৌৱিবসি মণিপুৰদসু পুশিনবগী তঙাইফদৰা লৈ। ঐথোয়গী অকোয়বগী ফীভমদা প্ৰাষ্টিকনা চৈথেং পীৱে হায়বসি লৈঙাকসু খঙদবগুন্না তৌই। মীয়ামসু মসিগী অমাত্ৰবা খঙদবদগী মনিং তৌৱি। মসিগী চৈথেং তুংগী মীৱোলেনা ফংলক্তুনা মণিপুৰ ওহ্ৰোকপা ফীভম অমদা লৈৱক্ৰনি হায়বসি ঐথোয় পুন্নমক্ৰা ৰাখল তৌবা মতম য়ৌৱে।

মালেমগী ওইনা প্ৰাষ্টিক ৰেপ্টকী প্ৰোল্লেম খেংনদুনা লাক্ৰি। অখঙ-অহেঁশিংনা ফোঙদোক্ৰ ৱকপগী মতুংইম্মা মিনিট ১খক্তা থৰুনৰা ৰাটৱ বোটুল মিলিয়ন ১গী মথক্তা শীজিন্নৱি অমদি প্ৰাষ্টিক দিম্পোজল বেগ ত্ৰিলিয়ন ৫গী মথক্তা শীজিন্নৱি। ইন্দিয়াগী ওইনসু সেণ্ট্ৰেল পোল্যুসন কষ্ট্ৰোল বোৰ্দকী মতুংইম্মা নোংমদা প্ৰাষ্টিক টোন ১৫,৩৪২ শীজিন্নৱি। সেণ্ট্ৰেল পোল্যুসন কষ্ট্ৰোল বোৰ্দকী ৱিপোৰ্টনা নোংমদা ইম্ফাল সিটিনা সোলিদ্ ৰেষ্ট মেট্ৰিক টোন ১২০ পুথোকই। মসিগী মনুংদা প্ৰাষ্টিক ৰেপ্টকী চাং অসি চাদা ৫গী মথক্তনি। চাং অসি য়েংলুৱগদি নোংমদা প্ৰাষ্টিক টোন ৬,১৬ কী মথক্তা পুথোকই হায়না লৌবা য়াই। হৌজিক শীজিন্নৱিৰা কনভেণশেল প্ৰাষ্টিক অসি মীওইবগী হকচাঙৰা শোকহনৰা, হিংলিৰা অকোয়বগী শা-ঙাদা শোকহনৰা অমদি শীজিন্নৰা লোইৱৰা প্ৰাষ্টিক অসি লৈবক্তা তুন্না গুদমৰা মৱন্না লৈবাক লৈহাও মাঙহল্লি। পোংলমশিং অসি ঈশিংদা তিনৰা মতমদা পেট্ৰোলিয়ম প্ৰদন্ত্ৰনা শেশ্বা পোংশক ওইবনা শৰুক খৱদি ৱিএক্সন খোক্তুনা ঈশিং-নুংশিংকী ফীভম শেংহল্লক্তে। অসিগুম্বা শেশ্বৰা ঈশিং অসিদা হিংলিৰা অপীক-অপীকপা অহিংবশিং নংত্ৰগা মীওইবা ঐথোয়না চানৱিৰা গুনা মটীজ্ঞাক ওইনা চাবদা য়াওশিনখিদুনা ঐথোয়গী হকশেলদা কেমিকেল ওইবা পোংলমশিং য়াওৱকই। অসিগুম্বা পোংলমশিং য়াওৱৰা ঙাশিং অদু ঐথোয়না চাৰুদৰা মীওইবগী হকশেলদা অকায়ৰা ওইহল্লি হায়বসি ককপা য়াদ্ৰৰা ৰাফম ওইৱে। পুন্নমক অসিগী মথক্তা প্ৰাষ্টিকী পোংলমশিং অসি মাঙহনবননি হায়দুনা ঐথোয় মীওইবনা পৈশিল্লগা মৈ থাবদসু মদুদগী থোৱকপা গ্যাস অদু হু'চেল্লি। থোৱক্ৰিৰা গ্যাস অদু মীওইবা ঐথোয়না নীংশা হোবৰদা য়াওশিনখিৰা মতমদা মীওই অদু কেপ্ৰল য়াওনা তোঙান-তোঙানৰা মখল কয়গী তমথীৱৰা লায়নাশিং নাহ্নবগী মচাক ওইৱকই। মতাং অসিদা পঞ্জনিংৰা ৰাফমদি, ঐথোয় মীওইবনা প্ৰাষ্টিকী পোংলম পূমথিং থিংৰা হায়বসিমদি ওইথোকপা ৰাগনি। অদুবু, য়ান্না লায়না শীজিন্নৱিৰা পোলিথিন খাউশিং নংত্ৰগা ৰাটৱ বোটুলশিং অসিদি শীজিন্নদ্ৰবসু য়াবনা ঐথোয়না পোংলমশিং অসি শীজিন্নৰা হেক লেঙ্গদা মীওইবা খুন্নাইগী ওইনা তোংজৈ। মসিদা লৈঙাক্ৰা নংত্ৰগা মৱী লৈনৰা ওঠোৱিটিনা প্ৰাষ্টিকী পোংলম শীজিন্নৰা থিংলে হায়বনচিংবা তোখায়ৰা য়াথং অমা খোক্ত্ৰগসু ঐথোয় ৰাখল তাৰা মতম য়ৌৱে। মালেমগী মীয়ান্না ফংলিৰা প্ৰাষ্টিক পোল্যুসনগী চৈথেং মণিপুৰদসু ফংলি হায়বসি ঐথোয় পুন্নমক খঙমিলৱসি হায়জনিংই।

••• এডিটৱদা থাৱকপা চিটি •••

ফুদ ৱিলিফ ওফ ২০১৫

ইকায়খুন্নজৱিৰা এডিটৱ,

ইকায়খুন্নজৱিৰা এডিটৱগী মফমদা লিলোং সব দিভিজন্না কানবগী ৱিলিফকী ফল্ অমদি হাওজং অমসুং এপ্ৰিকলচৱ সেভ্ৰগী বেনিফিসৱিশিংগী লিষ্ট য়েংজগে হায়বদা য়েংবা য়াৱেই হায়না খুল্লকখি। অদুবু য়ৌবাল দিষ্ট্ৰিক্চি দি সী অমদি বি ওদা বেনিফিসৱিশিংগী লিষ্ট ওৰ্ৱৰ অমা থোকপীৱগা নোটিশ অমা থোকপীসু হায়জখি। অদুবু গুসি ফাওৰা কৱিসু খন্দনা লৈশিনত্ৰে। লিলোং সব দিভিজন ব্লোক্চী এস দি ওনসু ওৰ্ৱৰ খোক্ৰকপা লৈত্ৰে। মৱম অদুনা বেনিফিসৱিশিংগী মশা মশাগী ফংফম থোকপা হক মতৌ কৱন্না ফংগনি? মণিপুৰ গভৰ্গমেন্টনা ওৰ্ৱৰ অমা ওল ইন্দিয়া ৱেদিও, আই এস টি ভি অমদি পাউচৌগী খোঙদা লাউথোকখিৰা লৈত্ৰে।

লাউথোকখিৰা মতমদা দি বি টি তৌৱগা বেনিফিসৱিশিংদা ফংফম থোকপা হকশিং ফংহনগদবনি হায়না লাউথোকখিৰা লৈত্ৰবনি। মসিগী মৱমদা মৱী লৈনৰা ওথোৱিটিনা য়ান্না । অৰাৰা নংত্ৰৰা বেনিফিসৱিশিংগী খনৰীদুনা য়ান্না অথুৰা মতমদা লিষ্ট থোকপীৱবদি অৰাৰা খৱা মখৈদি কোকপা গুমগনি খঙৈ। মণিপুৰ গভৰ্গমেন্টকী মায়েক্ৰেদীসু য়ান্না অথুৰা মতমদা য়েংশিনৰীগনি খঙৈ।

অদোমগী - এ সুবোল, খেকমন, লিলোং

হুইয়েন লানপাউ লিটৱেৰি কুইজ-৭১

- মৈতৌগী কাঙজৈৱোন্দা শ'গোল কাঙজৈ শান্নৰা নিংযৌ কাংবগী হাজক্তা হৌখি হায়ৱি।
  - অহানবদুদা খুং কয়না মীচঙ অমা ওইখিবগে?
  - কাঙজৈৱোয়না কোকয়েং য়েংপসি কৱন্না নিংযৌ হাজক্তা হৌদোকখিবগে?
- “কপুনা কান্নৱেই/কনাসু নুংশিৱেই/মদো কনায় খুঞ্জিলোদে।” পৱেংশিং অসি মহাকবি হিজম অঙাংহলগী শৈৱেং অমদগী লৌথোকপনি। শৈৱেদুৱগী মমিং হায়সু।
- “চিংনাং খোংনাংথাৰা” হায়বসি অশেংৰা ৱাৱীদা য়ুশ্ফম ওইৰা লীলানি। ড্ৰামা লাইৱিকসিগী অইবা অদু কনানো?
- “ফুদি, মানা পিৰানি হায়দনা পংতো তৌবা য়াৱৰা? ফুনি, ঐদি ফুদৌৱিবনি।” ৰাফমসি এম কে বেনিদিনীগী ‘বড় সাহেব ওংৰী সনাতোস্ত্ৰী’ উপন্যাসতা সনাতোস্ত্ৰীনা খুল্লিবনি। কনাদনো মানা খুল্লিবসি?
- লিও টোলষ্টেইগী ‘কোসাক’ পু মণিপুৰীদা হন্দোকপা হন্দোক্ৰোয়দু কনানো?

মথক্তা পীৱিৰা ৰাহংশিং অসিগী পাউছুম সেপ্টেম্বৰ ১৫, থাংজ নুমিংকী অয়ুক পুং ১১ ফাওবগী মনুংদা পাউচে অসিগী ওফিসতা নংত্ৰগা ঈ-মেল **hueiyenliteraryquiz@gmail.com** সিদা মেল ওইনা থাৱিৱকপা য়াগনি। পাউখুম পীৱিৱকপা/থাৱিৱকপা মতমদা মিং, লৈফম, মইচগী থাক অমসুং কৰ্টেণ্ট নম্বৰ ময়েক শেংনা ইবিৱকউ। ৰাহং খুদিংমকী পাউখুম তুল্লা নংত্ৰগা মশীং য়ান্না চুল্লা পীৱিৱকপা মীওইশিং অদুদগী দ্ৰো ওংচৱগা লাইবক ফকা মীশক অমা খনজগনি। লোয়ননা খল্লৰা মীশক অদুদা মনা পীজগনি।

চাকখাউ থদৎপা : লৌমীশিংগীতা নত্ত্ৰে লৌমী নত্ত্ৰবশিংগীসুনি

হৌখিৰা চহী কয়াদা ময়াংলমদা লৌবুক্তা চায়নৰা হাৱ লৌমীনা লৈগে ফংদে হায়বগী ৰাথোক থোকপগী পাউ তাখিদি। অদুবু লৌমীনা গভৰ্গমেন্টতগী লোন লৌৱগা শিংৰা গুদমবদগী শেণ্ে দায়-শেল্পেনা মৱেপ থুল্লকপদগী মশা মথক্তা শিজবগী ৰাথোক্তি চহী লিশাং-শিংনা তাৰা ফংই। অমৰোমদা মণিপুৰদনা

মদুগী তায়েন্নৰা গাঙনি তাৱিবসি। হাৱ ফংদবগী পাউদি চহী লিশাং শিংনা তাদুনা লাক্ৰি। হৌখিৰা চহী ১৫ চূপ্ৰা ওক্ৰম ইবৌৰা সিংহনা চাফ মিনিষ্টৱ ওইদুনা লৈঙাকখিৰা কোংপ্ৰেস পাটিগী গভৰ্গমেন্ট অদুগী মতমদসু কুম খুদিংগী হাৱ ফংদবগী ৰাথোক থোকখি। মদুগী মমাঙদা লৈৱন্না গভৰ্গমেন্টশিংদসু হাৱ ফংদবগী ৰাথোক অদুম্মক লৈখি। হৌজিক লৌৱিৰা চহী অমগা থা মঙা মপুং ফাৱৰা নোংথোপ্ৰম বিৱেন সিংহনা চাফ মিনিষ্টৱ ওইদুনা লৈঙাক্ৰিৰা বি জে পি অমদি অঁতে পাৰ্টি ময়ামগী চুংশিন্নৰা গভৰ্গমেন্ট অসিগী মতমদসু হাৱ ফংদবগী ৰাথোক অদুম খোক্তি। চহী মঙা/মঙাগী লৈঙাক্চি ফনা য়ান্না হোংপ্ৰে অদুবু হাৱ ফংদবগী ৰাথোকসিমদি লেংদনা অদুম্মক লৈহৌৱে। পুঞ্জিৎদা খন্দৰা গুন্ত্ৰক্তে- কুশী কালেন নাইদনা চেহুদুনা অদুম্মক লৈবা তুৱেলগী ঈচলে হায়দু।

লমদমসিসু অয়াৰ লমনি। হাৱ ফংদ্ৰগা লৌমীগী চাকখাউ থদৎকনু হায়ৰা গুন্না লম অমনি মণিপুৰসি। মসিসু লৌমী মশানা হায়জৰা শাউনা। য়ামত্ৰৰা লমদমসিগী মীয়ামসু চুহুা মাল্লে খল্লগা তুমীমা লৈৱে। গভৰ্গমেন্টনদি কৱি খল্লিৰা? নৌহৌনা অমুক হায়ৱবসু য়াৱে। হৌজিক উৱিবসিনা কৱিনো হায়বদু ময়েক শেংনা তাক্ৰে। অসুল্লা হায়ৱবদি ৰাহহ্ৰোক খৱা হেমা লৈগদা হায়না খল্লি মদুদি- হাৱ ফংহন্দৰা হায়বসি মমল য়ান্নৰা মীয়ামগী চাকখাউ থদৎপা চপ মাঠে। হাৱ হায়বসি লৌমী মথক্তগীৱা? নত্ত্ৰে, লৌমী মথক্তগী নত্ত্ৰে য়ামত্ৰৰা মণিপুৰ মীয়াম অসিগীনি। নুংশিজৱৰা লৌমীশিংনসু হাৱসি মখোয়খক্তগীনি হায়না খল্লোইদবনি। অদুগা অসুল্লা খল্লমগনি হায়বসু খাজদে। হাৱ লৈগে হায়ৰা ফংদ্ৰৰা মতমদা “লৌমীগী চাকখাউ” থদৎকনু হায়দুনা মশানা লাউজবদুদি হাৱ পীগদৌৱিৰা হায়বদি য়োনগদৌৱিৰা গভৰ্গমেন্টতা পেশ্বদবদগীনি। মসিনা গভৰ্গমেন্টনা হাৱ পুথোৱক্ৰিবসি লৌমীখক্তগী ওইনা উহল্লে। গভৰ্গমেন্টকী লৌৱিৰা হাৱগী ফেক্টৱসি য়ামত্ৰবজাংনি। মসিদগী অমুক পুথোৱক্ৰিৰা হাৱ ময়ামসি য়ামত্ৰবজাংনি। মত্ৰিক টন লিশিং-লিশিংনা খুজিং ওইদুনা পুথোক্ৰিবনি ইন্দিয়াদা লৌৱিৰা য়ামত্ৰৰা মীয়ামসিগী চৰা কোৱনৰা চানৰা চীজ্ঞাক পুথোক্ৰৰা হাৱ পুথোকিলবসিদি য়ামত্ৰৰা মীয়ামসিগীদমক খল্লগা গভৰ্গমেন্টনা ফেক্টৱিদগী পুথোকপনি। লৌমীশিংখকী পুথোকপা নত্ত্ৰে। লৌমীশিংখকী পুথোক্ৰাবদি অসুক য়ামত্ৰৰা হাৱ ময়ামসি শাথিনা মশিং য়াম্মনত্ৰে কৱিনা হায়ববু লৈবাক অসিদা লৌৱিৰা লৌমীশিংগী মশিং অসিদি য়ান্না য়ান্না নত্ত্ৰে। ফেক্টৱিদগী পুথোক্ৰকপা হাৱগী চাংগা লৌমীগী মশিংগা চানৰা হায়বদু ওইদে। লৌমীনা লৌ উবদৰী হাৱসি লৌমীখক্তগী ওইনা উবনি লৌমী মশামক্ৰসু অদুগা লৌ উবৰা চাগদগী গুইদুনা লৈৱৰা মীয়ান্নসু হাৱসি মখোয়গী য়াওদে হায়দুনা নাকোয়না লৌমী নত্ত্ৰবা মীয়ামগীসু য়াওৱিবনি। হাৱ য়াওদ্ৰবদি অসুক য়ামত্ৰৰা মীয়ামসিগী চানৰা চীজ্ঞাক মতৌ কৱন্না লৌমীনা লৌবুক্তগী পুথোকপা গুমগনি। অদুনাদি গভৰ্গমেন্টনা হাৱ ফংহন্দৰদা লৌমীশিংনা লৌমীশিংগী চাকখাউ ককথংলে হায়বসি চুনৰা ৰাংলে। অদুনা য়ামত্ৰৰা মীয়ামগী চাকখাউ থদৎলে হায়ননা হেমা ৰাহহ্ৰোক লৈহল্লি। মীয়ামগী মতেৎসু ফংগনি অদুগা গভৰ্গমেন্টনসু মীয়েং চঙৰীৰা হেনগংলক্ৰনি কৱিনা হায়ববু য়ামত্ৰৰা মীয়াম অমদি লৈঙাক্ৰিৰা মখোয় মশামকীসু য়াওৱবনি।

হাৱ ফংত্ৰিবসিদি কৱি মৱম লৈবগীনো? মৱম ময়াম অমদি শোয়দনা লৈৱমগনি, লৈফমসু থোকপনি। ইন্দিয়াগী য়ামত্ৰৰা ষ্টেট ময়াম অসিদদি হাৱ ফংদবগী ৰাথোকসি লৈতে। অদুগা মণিপুৰদনা মতৌ কৱন্না ৰাথোকসি চহী খুদিংগী থোক্ৰিৰা? অদুনাদি লমদমসিদা থোকপা খুংশেমগী ৰাথোক্ৰি হায়বসিসু চুমগদৌৱিৰা হায়না কৱিগুম্বা মতমদা খল্লক্তৰা নত্ত্ৰে। লমদমসিগী মীয়ান্না চানৰা চীজ্ঞাক লৈবদা মমল তাদুনা খুইকম-খুইক্ৰুশা লৈৱগা চাদুনা লৈৱে। হাৱ হায়বসি লন্নাই দুকান্দা য়োনৰা য়াবা পোং নত্ত্ৰে। আলু বোৱা, তিলহৌ বোৱা, বিলাৰ্ভাভি বোৱা-বোৱা য়োনবদৌনা য়োনৰা য়াবা পোংশক অমা নত্ত্ৰে। হাৱদি ফেক্টৱিদা শুংবসু অদুগা লৌমীশিংদা য়োনবসু গভৰ্গমেন্টনা তৌই। সেণ্টৱগী মিনিট্ৰি ওফ্ৰ কেমিকেল এন্দ্ ফাৰ্টলাইজৱ হায়বদুগী মখাদা হাৱ শুংবনি অদুগা লৈবাকসিগী ষ্টেট গভৰ্গমেন্টতা য়োনবনি। মৱী লৈনৰা ষ্টেট গভৰ্গমেন্টনা অমুক ষ্টেট অদুগী লৌমীশিংদা য়োনবনি। মমলসু গভৰ্গমেন্টনা হাৱ বেগ অমদা কয়াদা য়োনগদেহা হায়বদুসু লেঙ্গনি। আলু, বিলামাতিগী মমল দুকান ফশ্বশিংনা য়োল্লিংবা মমলদা য়োনবসু গুন্না নত্ত্ৰে। গভৰ্গমেন্টনা য়োনবদা কৱি মৱম লৈদবদী হাৱ ফংদবগী ৰাথোকসি খোক্ৰিবনো হায়না হংৰা য়াই। ৰাথোক অসিদি মণিপুৰ মনুংখক্তদা থোকপনি। মণিপুৰগা ঝাইদগী নক্ৰৰা হাৱ শুংফম ফেক্টৱিসি অসামগী

হীদাকমনাগী আইটেমশিং থিংলে হায়ৱিবসি কদায়দনো?

মতম মতমগী ৰাফম
সেঞ্জম দেবেন

মণিপুৰদা হীদাকমনাগী আইটেমশিং শীজিন্নৰা থিংলে হায়ৰা ৰাঠৈ পৱেংসি ফনা য়ান্না তেয়না তাত্ৰে। মণিপুৰ লৈঙাক্ৰসু হীৱমসিগা মৱী লৈননা ওৰ্ৱৰ কয়ামুক থোকপা লৈত্ৰে। অদুগা, পাউ-চেশিংগী লামায়শিংদা ফোঙথিবসু হঞ্জিন-হঞ্জিন খেংনত্ৰে। অদুবু, গুসি ফাওবদা মণিপুৰদা তশেং-তশেংনা হীদাকমনাগী আইটেমশিং থিংবগী যৌদৌদি মণিপুৰগী মফম অমতদসু উৰা খক ফংই। মণিপুৰ লৈঙাক্ৰা অঙাং মচা মবুক নুংঙাইতবনা তৌবগুম্ৰা, গুইহাংক লৈতনা চিফেং-চিফেং, মণিপুৰদা হীদাকমনাগী আইটেমশিং লৈবা-য়োনৰা অমদি শীজিন্নবগী থবক পুন্নমক পূমথিং থিংলে হায়দুনা ওৰ্ৱৰ হেক-হেক থোক্ৰিবসি, ৰাহহ্ৰোক লৈৱিত্ৰা? মণিপুৰগী ঝাইৱন্দুদ্ৰ কেথেলদা অমদি মণিপুৰ পুশ্বগী পান-দুকানশিংদা হীদাকমনাগী আইটেমশিং লৈবা-য়োনৰা অমদি মণিপুৰগী মফম পুন্নমজ্ঞা আইটেমশিংসি ক্ৰী ওইনা শীজিন্নদৰা অথিংবশিংদি অমত্ৰা থমদ্ৰগা, মণিপুৰদা হীদাকমনাগী আইটেমশিং শীজিন্নোৰা মপুং ফানা থিংলে হায়দুনা খোক্ৰিৰা মণিপুৰ লৈঙাক্ৰী ওৰ্ৱৱসিনা কৱন্না মখলগী ওৰ্ৱৱনো? খনবদা মল্লি। অসুক চাওৰা থবক অমবু মণিপুৰ লৈঙাকসিনা ফাগী তাহনবগী মওন্দা তৱাই-তৱাইনা হেক্তমক, অঙাং মচা অমনা তৌৱগুম ওৰ্ৱৰ থোকচিনৰা হায়বসি গুঞ্জিঙাই ওইৱেইিবগী মৱম লৈতে। যৌদৌসিগী মনুংদা কৱি ৰাহহ্ৰোক লৌৱিবনো হায়বদু, মণিপুৰগী মীপুম খুদিংমক্ৰা খঙনিংলক্ষম থোকই। হৌজিকী মতমদা থবক খুদিংমক ফাগী ওইনা লৌৱৰা খক য়াদ্ৰবনি। ফাগী ওইনা লৌক্ৰা থবক খুদিংমক, নাকদনা ৰাহহ্ৰোক অমমদিদি হেক্তমক য়েগুনুা ৰংলপ্ৰা মীয়ান্না তেয়না খেংনত্ৰে। যৌদৌসিমক অদুল্লা তৌৱমগনি হায়বমক নংত্ৰবসু, পোফমদি অদুম্মক মান্নৱি। যৌদৌসিগী অশেংৰা ফীভমদু মণিপুৰ লৈঙাক্ৰা লৈপাক মীয়ামগী মফমদা ময়েক লানা অমদি তোখায়-তোখায়না খঙহনৰীফম থোকই।

মণিপুৰ লৈঙাক্ৰী যৌদৌসি অসুল্লা অমগা-অমগা মৱী-মখোঙ হেক-হেক শম্ভৱা অমদি তানফম চান্দবগী ফীভমসি য়ান্না তেয়না খোক্ৰিল্লি। থবক ওইনা পায়খংপা গুন্ত্ৰোইদৌৰা মফমদা থবক পাঙথোক্ৰবগী পোৱম কাঙৰা হৌজিৰা হায়বসিমক, লৈঙাক্ৰা য়ান্না তেয়না তৌগনৰা যৌদৌশিংগী মনুংদা অমনি। হন্দক মণিপুৰ লৈঙাক্ৰা মণিপুৰদা হীদাকমনাগী আইটেমশিং খুদিংমক, লৈবা-য়োনৰা অমদি চাৰা পুন্নমক মপুং ফানা থিংলনি হায়দুনা ওৰ্ৱৰ অমা থোকত্ৰিবসি, তশেংনমক মণিপুৰ লৈঙাক্ৰা হায়ৱিৰা চীজ্ঞাক মখলশিংসি থিংলগে হায়বগী চপ-চাৰা পান্দম অমগা লোয়ননা শীন-লাংলগা খোক্ৰিৰা ওৰ্ৱৰ নংত্ৰগা চুল্লা অথিংৰা অমখক লৈ হায়বদমক খঙহ্নীংবগী তঙাইফন্দনা থোকখিৰা ওৰ্ৱৱৰা হায়বসি মমুং তানা অমুক্তং খৰ্ব্বীফ্ৰম থোকই। হীৱমসিদা মণিপুৰ লৈঙাক্ৰা থৰায় য়াওনা চঙশিনৰা খোঙজংগী মমি অমা ফাওৰা হৌজিক ফাওবগী ওইনদি তাৰা উত্ৰি। যৌদৌসিনা, মণিপুৰগী মীয়ামদা হীৱমসিগী মতাংদা চমন্মৰা পোকহল্লি অমসুং গুন্ত্ৰনীংঙাইগী মৱম লৈহন্দে। যৌদৌসি পান্দমগা নক্ৰনা চংমিলৰা খৌৱাং অমসু মানহন্দে। মণিপুৰ লৈঙাক্ৰা মণিপুৰদা হীদাকমনাগী আইটেমশিং শীজিন্নৰা অমদি য়োনৰা মপুং ফানা থিংনবগী পান্দম চপ-চানা লৈৱন্মবদি, ওৰ্ৱৰ থোকখিৰা মতুং অসুক কুইৱৰা ফাওবসিদা কৱিগীদমক লৈঙাকসিনা হীৱমসিদা খোঙজং অমা ফাওৰা হৌজিক ফাওবসিদা চঙশিনৰা হৌত্ৰিবনো? যৌদৌসিমক্ৰা মণিপুৰদা, মণিপুৰ লৈঙাক্ৰা মথশ্মোয় শেংনা হীদাকমনাগী আইটেমশিংসি লৈবা-য়োনৰা অমদি শীজিন্নৰা মপুং ফানা থিংনীংবগী ৰাখল্লোন লৈৱমগনি হায়বসি মণিপুৰ মীয়ামদা থাজৰা গুমহন্দে। হীৱমসিদা মণিপুৰ লৈঙাক্ৰা লৈঙাক্ৰী ওইৰা থৰায় য়াওবগী খোঙজংশিং অথুৰা মতমদা চঙশিনৰা হৌৱকপদু মীয়ামদা উংহ্নীংই। ওৰ্ৱৰ থোকখিৰা মতুং কুইৱৰা ফাওবদা, মণিপুৰ লৈঙাক্ৰা হীদাকমনাগী আইটেমশিং থিংনবগী খোঙথাংসি অমা ফাওৰা মণিপুৰদা লৌখংলকপা উত্ৰিবসি তশেংনা লাইবক থীৰা যৌদৌ অমদি ওই। মণিপুৰসি মালেমগী ওইনা খন্বদৰা, হীদাক মনাগী আইটেমশিং শীজিন্নবদদি ঝাইদগী হেমা মকোক থোংৰা ষ্টেট অমা শোয়দনা ওইৱমগনি খল্লি। ফীভমসিদগী কলহৌনৰা মণিপুৰ লৈঙাক্ৰা হু দক থোক্ৰিৰা ওৰ্ৱৱসি তশেংনমক্ৰীদি মতাং য়ান্না চানা খোক্ৰবনি। তৌইগুম্ভসুং, হীৱমসিদা মণিপুৰ লৈঙাক্ৰা গুসি ফাওবদা থৰায় য়াওনা খোঙফম অমা ফাওৰা চঙশিন্ত্ৰবগী যৌদৌসিনা লৈঙাকসিনা মশানা মশাবু লানহজ্ঞনবগী পোফমশিং হেক-হেক ফাংপা হায় হায়দু

নামক্ৰপ হায়ৰা মফম অসিনি। মসিদগীনা মণিপুৰ যৌনা হাৱ পুৱকপসি য়ান্না লান্গা অমদি অকৰা থবক অমদি নত্ত্ৰে চীং লত্ৰী নিংখায়দুনা নোংমা-নীনি-হুন্নি লত্ৰী থিংদুনা চংপা য়াদবদুনা অতোগ্ৰা ৰাফম অমনি। অদুনা মণিপুৰদা হাৱ পুশিল্লকপদা মতম চঙত্ৰিবসিনি। লমদমসি হেক যৌৱকপগা হেক্তা ফংদৰা, মমলসু য়ান্না ৰাংখংপা মতম চানা হাৱ ফংহন্দৰগা মমলসু

অমুক ৰাংখংপনা অনীসিনা পুন্না পাশিল্লকপদা লমদমসিগী মীয়ামদা অৰাৰা চৈথেং চাউনা পী। মসিনা মৱম ওইদুনা মীয়ান্না চানৰা চীজ্ঞাক লৈবদা অহেনৰা শেল চাদিং তৌৱকই, অতেকপা লৈদুনা চাৰা ফংদে অমদি লৌমীশিংগী শেল-থুমগী ফীভম ফতৰা হেঞ্জিল্লকই। মসিনা মৱম ওইৱগা য়ান্না মকুওইত্ৰৰা মীওইবনা হিংবদা য়াওবদা য়াদ্ৰৰা লৌউ-শিংউৰা হায়ৰা শিনফম অসি তৌবা তোক্ৰবগী লত্ৰী অমা শেল্পক্তৰা নত্ত্ৰে। কান্দ্ৰৰা শিনফমনি হায়দুনা লৌউৰা তোক্ৰুত্ৰবদি চাকখাউ তৎকদৌৱিবসি লৌউ উ বা লৌমীখক্তা নত্ত্ৰে লৌউদৰা মীয়াম অমসুনি। পুন্না শিমিল্লগদৌৱিবনি, পুন্না ৰামিল্লগদৌৱিবনি। প্ৰাইম মিনিষ্টৱ নৱেদ্ৰ মৌদিগী গভৰ্গমেন্ট অসিগী খৌৱাং অমগী মখাদা লৈবাক অসিগী লৌমীশিংগী গুসি গুসি লৌৱিৰা শেছোক অসিদগী শৰুক অনী কুমজা ২০২২ ফাওবগী মনুংদা হেনগংনৰা অকনৰা থবক লৌখংলি। অমৰোমদা লমদমসিদা হাৱ ফংদবগী ৰাথোক লৈবসিনা মৱম ওইৱগা পান্দম অসি যৌৰা গুমগদ্ৰা? মসি কনাগী মাঙজবনো? লৌমী অমদি ঐথোয় পুন্নমকী মাঙজবনি।

ইচম-চন্দ্ৰা ৰাঠৈ অমখক্তং হায়বদি য়াত্ৰা লৌমী নত্ত্ৰৰা মীয়ান্না? কৱি মতাংগীনো, কনাদনো? মী য়ান্না চিনৰা ইম্ফাল ময়েনদা লৈবা কৈথেলক্ৰগী এঞ্জাং-নাগী পুন্নমক লৈদুনা চাৰিৰা মীয়ান্নসু লৌমীদা মতম চানা অতাৰা মমলদা হাৱ ফংহ